

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W LUBLINIE

20-074 Lublin, ul. Spokojna 9a
Tel. (0-81) 532-35-31, 743-77-30, 532-54-48, Tel/Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia 5 lipca 2002 roku

RLU – 536S – 1 /26/02/EW

Decyzja RLU Nr 8 / 02

Na podstawie art. 104 k.p.a. i art. 11 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000 r. Nr 122 poz. 1319 ze zm.) po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu , w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie stwierdza się stosowania przez UPC Telewizję Kablowa Sp. z o.o. z Warszawy praktyki ograniczającej konkurencję określonej w art. 8 ust.1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...) , a polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku poprzez narzucenie nieuczciwych cen w tym cen nadmiernie wygórowanych za pakiet podstawowy .

Uzasadnienie

Do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Lublinie wpłynęły skargi pisemne i ustne od konsumentów – abonentów UPC TK Sp. z o.o. z Warszawy. z terenu różnych miast Polski .

W swoich skargach konsumenci zarzucili temu operatorowi nadmierną podwyżkę opłaty za abonament podstawowy z 2,20 zł na 6 zł miesięcznie . Dodatkowo wskazywano , że podwyżką tej opłaty zostali objęci tylko abonenci , którzy mają podpisane indywidualne umowy z tym operatorem , natomiast nie objęto nią tych abonentów , którzy płacą za pakiet podstawowy poprzez swoich gestorów zasobów mieszkaniowych , pomimo , że bardzo często jest to ten sam obszar działania UPC TK Sp. z o.o.

W wyniku analizy otrzymanych skarg na mocy upoważnienia Prezesa UOK i K wydanego na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie (...) zostało wszczęte z urzędu przeciwko UPC TK Sp. z o.o. z Warszawy postępowanie antymonopolowe w sprawie uznania działań tego operatora za praktykę ograniczającą konkurencję oraz nakazanie jej zaniechania , a polegających na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku w zakresie podwyższenia opłaty

za pakiet podstawowy , co może stanowić naruszenie art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000 r. Nr 122 poz. 1319 ze zm.) .

Ustosunkowując się do przedstawionych w postanowieniu o wszczęciu postępowania antymonopolowego zarzutów UPC TK Sp. z o.o. z Warszawy wyjaśniła , co następuje :

1. Przedmiotowa podwyżka będąca przedmiotem postępowania antymonopolowego skierowana jest do wszystkich abonentów pakietu podstawowego , bez względu na fakt , czy są to abonenci rozliczający się indywidualnie , czy za pośrednictwem właścicieli zasobów mieszkaniowych . Faktem jest , że akcję wprowadzenia podwyżki rozpoczęto od abonentów indywidualnych , ale stopniowo poprzez renegecje umów z gestorami zasobów mieszkaniowych objęci nią zostaną także abonenci pozostali . Fakt rozpoczęcia podwyżki od grupy abonentów indywidualnych uzasadniony jest tym , że UPC TK Sp. z o.o. ponosi proporcjonalnie wyższe koszty na indywidualnego abonenta (np. jednorazowa wysyłka rachunku wynosi 1,29 zł) , a co za tym idzie większe straty .
2. Podwyżkę opłaty abonamentowej z kwoty 2,20 zł do 6 zł wprowadzono abonentom z którymi podpisano indywidualne umowy na odbiór pakietu podstawowego w następujących obszarach : Lublin , Kraśnik , Chełm , Rejowiec Wierzbica , Radzyń , Międzyrzec , Września , Dzierżonów , Kraków , Gniezno , Częstochowa , Gliwice , Mikołów , Rydułtowy , Rybnik , Tychy , Kęty , Ustroń , Brzeg Dolny , Gostyń , Krotoszyn , Oleśnica , Rawicz , Syców , Środa Śląska , Trzebnica , Wieruszów , Psie Pole , pojedyncze budynki w Gdańsku i Gdyni Oliwie .
3. Na wskazanych w pkt 2 rynkach UPC TK sp. z o.o. spotyka się z konkurencją ze strony operatorów lokalnych (Multimedii, LTK , Telsat , TVK Vectra) , Cyfry+ i Polsatu Cyfrowego .
4. W skład pakietu podstawowego wchodzi sześć programów : TVP 1 , TVP 2 , program regionalny , TV Polonia , TVN i Polsat .
5. Zastosowana podwyżka pakietu podstawowego wynika z konieczności urealnienia opłaty za tę usługę . Opłata pobierana wcześniej nie pokrywała wszystkich kosztów m. in. Wzrostu podatku VAT z 7% na 22% , opłat telekomunikacyjnych , pocztowych , energetycznych .Decyzja o zmianie tej opłaty poprzedzona została analizą ekonomiczną świadczonych usług (kalkulacja poszczególnych pakietów przed i po podwyżce) z uwzględnieniem zewnętrznych uwarunkowań ekonomicznych . Wpływ na to miał także fakt , iż wraz z dążeniem przez UPC TK Sp. z o.o. do zachowania wysokiego poziomu świadczonych usług operator ten ponosił straty wynikłe z ogromnych nakładów poniesionych przy rozpoczęciu działalności tj. kosztów związanych z rozbudową i utrzymaniem sieci , standardu sygnału przesyłanego do abonenta .
6. Odnośnie kosztów stwierdzić należy , że większość z nich nie może być przyporządkowana bezpośrednio do danego pakietu . Poza kosztami programingu (opłaty licencyjne) oraz ZAIKSu (opłaty z tytułu praw autorskich) wszystkie koszty są kosztami ogólnymi . Utrzymanie struktur regionalnych , w tym biur obsługi klienta jest kosztem związanym ze wszystkimi pakietami programowymi (w tym i pakietem podstawowym) . Podobnie jest z kosztami prawnymi , informatycznymi , bilingowymi , jakością sygnału , utrzymaniem sieci , studia nadawczego itp. Rozgraniczenie kosztów bezpośrednich od kosztów pośrednich jest bardzo trudne do uchwycenia . Prowadzona przez UPC TK Sp. z o.o. ewidencja kosztów traktuje jedynie koszty programowe i koszty praw autorskich jako koszty bezpośrednie. Wszystkie pozostałe koszty traktowane są jako koszty operacyjne prowadzonej działalności i nie są alokowane bezpośrednio do żadnego konkretnego pakietu programowego . Dla celów wewnętrznych koszty operacyjne alokuje się w proporcji do liczby abonentów danego pakietu .

7. Wysokość opłaty za pakiet podstawowy nie jest opłatą nadmiernie wygórowaną . Cena ta nie jest wyższa od cen przeciętnie pobieranych przez konkurentów i nie jest rażąco zawyżona w stosunku do wartości świadczenia . Konkurenci UPC TK Sp. z o.o. pobierają za taki sam pakiet podstawowy cenę : Telsat – 5,50 zł , Lubelska Telewizja Kablowa – 6 zł , Vectra – 5 zł .
8. Odbiór pakietu podstawowego zawierającego sześć programów możliwy jest również poprzez zastosowanie substytutów w postaci anten pokojowych , balkonowych , telewizji satelitarnej , zatem nie może być mowy o pozycji dominującej na rynku UPC TK Sp. z o.o. , gdyż abonent nie chcąc ponosić określonych przez operatora kosztów ma możliwość wyboru innego systemu odbierania tych samych programów jakie oferowane mu są w pakiecie podstawowym za 6 zł miesięcznie . Nie jest zatem zdany na wyłączne usługi UPC TK Sp. z o.o.

W trakcie prowadzonego postępowania antymonopolowego Prezes UOK i K ustalił , co następuje :

UPC TK Sp. z o.o. w Warszawie prowadzi działalność jako operator telewizji na obszarze całego kraju , koncentrując się na terenach wokół wielkich aglomeracji miejskich : Warszawy, Trójmiasta , Bydgoszczy , Wrocławia , Katowic , Krakowa , Lublina i Szczecina . Na dzień 30.09.2001 r. UPC TK Sp. z o.o. liczyła ..... abonentów z czego na pakiet podstawowy przypadało 323.951 abonentów . W skali całego kraju operator ten zawartych ma ..... umów z różnymi podmiotami , umowy te nie są jednolite . Wynika to z faktu , że przejmując w roku 1999 sieci przejęto także podpisane przez poprzednich ich właścicieli umowy z różnymi gestorami zasobów mieszkaniowych . Obecnie podjęto prace nad stworzeniem jednego wzoru umowy i renegegowane są stare umowy . Ze względu na to , że działalność tego operatora występuje na wielu rynkach lokalnych i tam spotyka się z różną konkurencją ze strony innych lokalnych i krajowych operatorów właściwymi w tej sprawie wydają się poszczególne rynki lokalne , na których objęto podwyżką abonentów pakietu podstawowego .

Kwestionowaną podwyżką abonamentu z 2,20 zł na 6 zł miesięcznie objęci zostali abonenci pakietu podstawowego w skład , którego wchodzi 6 programów telewizyjnych : TV1 . TV2 . TV Polonia , program regionalny , TVN, Polsat , z którymi operator ten miał podpisane indywidualne umowy abonenckie . W toku postępowania ustalono , że zmiana cen obejmować będzie wszystkich abonentów , w tym i tych , którzy odbierają ten pakiet a abonament płaci za nich gestor zasobów mieszkaniowych . W stosunku do tych odbiorców możliwość zastosowania nowych cen związana jest z koniecznością renegegowania umów z gestorami i wymaga dłuższego okresu czasu . Do końca stycznia 2002 r. podwyżką tą objęto..... tys. abonentów pakietu podstawowego . Na rynkach lokalnych UPC TK Sp. z o.o. spotyka się z konkurencją ze strony innych operatorów telewizji kablowej i satelitarnej : LTK , Telsat, Multimedia , TK Vectra , Cyfra+ , Polsat Cyfrowy .

Ze względu na rodzaj księgowości jaką prowadzi UPC TK Sp. z o.o. nie ma możliwości ustalenia kosztów rzeczywistych dla poszczególnych pakietów programowych . Znaczna część kosztów jest wspólna dla wszystkich pakietów : koszty utrzymania i konserwacji sieci, biur obsługi klienta , opłat za wysłanie rachunku , bilingu . Są to koszty operacyjne prowadzonej działalności i nie mogą być alokowane bezpośrednio do żadnego pakietu programowego . Istnieje tylko możliwość ustalenia kosztów bezpośrednich w postaci kosztów praw autorskich , opłat ZAIKS-u . Jest to jednak tylko część kosztów przypisana dla poszczególnego pakietu , koszty pozostałe są wspólne dla wszystkich odbiorców i nie zależą

od ilości programów w pakiecie . Z przedstawionej kalkulacji dla pakietu podstawowego wynika , że przy cenie 2,20 zł miesięcznie za ten pakiet strata na sprzedaży dla tego operatora

wynosiła ..... zł – .....zł , a po podwyżce opłaty na 6 zł miesięcznie stratę zmniejszono do ..... zł . W dalszym ciągu jednak na tym pakiecie operator ten ponosi straty , które pokrywa z opłat w ramach całej prowadzonej działalności gospodarczej .

Wskazani przez UPC TK Sp. z o.o. operatorzy kablowi będący jego konkurentami za ten sam pakiet programów stosują podobne ceny od 5 do 7 zł miesięcznie .

Dodatkowo Prezes UOK i K prowadząc postępowanie antymonopolowe w podobnej sprawie z wniosku innego przedsiębiorcy powołał biegłego , którego zadaniem było ustalenie czy antena pokojowa , balkonowa , satelitarna mogą być substytutami pakietu podstawowego telewizji kablowej dostarczanego abonentom przez UPC TK Sp. z o.o. W sporządzonej przez biegłego opinii wyraża on stanowisko , że przestawione wyżej możliwości odbioru pakietu podstawowego są substytutami dla programów pakietu podstawowego dostarczanych abonentom tego operatora – opinia biegłego sądowego do sprawy RLU – 536S – 3/60/02/EW.

Reasumując ustalony stan faktyczny Prezes UOK i K zważył , co następuje :

Art.8 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000 r. Nr 122 poz. 1319 zez zm.) statuuje zakaz nadużywania pozycji dominującej na rynku . Natomiast art. 8 ust.2 stanowi przykładowy , otwarty katalog praktyk ograniczających konkurencję . Praktyki te istnieją zawsze na określonym rynku , który jest rynkiem właściwym w danej sprawie (tzw. rynek relewantny) .

W świetle praktyki organów antymonopolowych , w tym orzecznictwa , w celu wyznaczenia rynku relewantnego określona działalność gospodarcza powinna zostać poddana analizie przynajmniej z dwóch punktów widzenia : asortymentowego (produktowego) i geograficznego .

W niniejszej sprawie rynkiem produktowym są usługi telewizji kablowej polegające na rozprowadzaniu programów telewizyjnych wchodzących w skład pakietu podstawowego oferowane przez UPC TK Sp. z o.o. abonentom , z którymi operator ten podpisał indywidualne umowy na dostarczanie tych programów , w zamian za uiszczanie przez tych odbiorców miesięcznej opłaty abonamentowej . W skład pakietu podstawowego wchodzi średnio sześć programów telewizyjnych (TVP 1 , TVP 2 , program regionalny , TV Polonia , Polsat i TVN) i 10 radiowych . Substytutem tych usług jest , zdaniem Prezesa UOK i K(na co posiada stosowną opinię biegłego powołanego w analogicznej sprawie RLU – 536S – 3/60/02/EW , jest antena pokojowa , balkonowa i satelitarna .

Rynek telewizji kablowej w ujęciu geograficznym powinien być traktowany jako rynek wyznaczony przez sieć telewizji kablowej za pośrednictwem , której UPC TK Sp. z o.o. z Warszawy sprzedaje pakiet podstawowy . Ze względu na to , że operator ten działa na terenie całego kraju , warunki dostarczania i ilość programów oraz ich cena w pakiecie podstawowym różnią się , nie ma możliwości wyznaczenia jednego rynku geograficznego w tej sprawie . Dlatego też Prezes UOK i K opierając się na przeprowadzonym badaniu rynku krajowego w tej sprawie stoi na stanowisku , że właściwym rynkiem będą tu poszczególne rynki lokalne , na których działa ten operator i które zostały przez niego objęte podwyżką abonamentu za pakiet podstawowy w okresie czwarty kwartał 2001 r. i I półrocze 2002 r.

Na tak wyznaczonych rynkach UPC TK Sp. z o.o. nie posiada pozycji dominującej gdyż spotyka się z istotną konkurencją ze strony innych operatorów telewizji kablowej .

Konkurentami tymi są inni lokalni operatorzy tacy jak : poszczególne rejony Lublina-Lubelska Telewizja Kablowa, Telsat , Polsat Cyfrowy , Canal+ , Kraśnika - Cyfra+ , Polsat

Cyfrowy , Chelma – Multimedia , Cyfra+ , Polsat Cyfrowy , Rejowca - Cyfra+ , Polsat Cyfrowy , Dzierżoniowa – TVK Vectra, Cyfra + , Polsat Cyfrowy , Krakowa , Gniezna , Częstochowy Gliwic , Mikołowa , Tych , Rydułtowa , Kęt , Ustronia , Brzegu Dolnego , Gostynia , Krotoszyna , Oleśnicy , Rawicza , Sycowa , Środy Śląskiej , Trzebnicy , Wieruszowa ,Psiego Pola , Gdańska , Gdyni Oliwa –Cyfra + , Polsat Cyfrowy , Vectra , Multimedia , Dami , Małopolska Telewizja Kablowa S- TAR .

Wobec powyższego należy przyznać , że UPC TK Sp. z o.o. z Warszawy nie ma pozycji dominującej na rynku usług telewizji kablowej w zakresie dostarczania pakietu podstawowego . Konkuruje z nią przedsiębiorcy będący także operatorami telewizji kablowej lub działający poprzez system telewizji satelitarnej . Dodatkowo istnieją na tym rynku substytuty usług oferowanych przez UPC TK Sp. z o.o. w zakresie pakietu podstawowego , którymi są anteny balkonowe , pokojowe , satelitarne analogowe lub cyfrowe . Urządzenia te za stosunkowo niewielkie kwoty (koszt anteny pokojowej , balkonowej wynosi od 23-38zł) pozwalają na odbiór takiego samego zakresu programów , co oferowany przez UPC TK sp. z o.o. w pakiecie podstawowym . Natomiast instalacja anteny satelitarnej pozwala także na odbiór pakietu podstawowego , a dodatkowo umożliwia bezpłatny odbiór wielu innych programów telewizyjnych oferowanych przez UPC TK Sp. z o.o. w pakiecie pełnym . Konsument – abonent ma więc możliwość wyboru środka dzięki , któremu będzie miał zapewniony odbiór programów takich samych jak dostarczane mu przez UPC TK Sp. z o.o. w pakiecie podstawowym .

Z informacji przedstawionych przez UPC TK sp. z o.o. wynika , że podwyżka abonamentu średnio z 2,20zł do 6zł miesięcznie za pakiet podstawowy spowodowana została koniecznością urealnienia tej opłaty , gdyż pobierana wcześniej opłata nie pokrywała wszystkich kosztów związanych z dostarczaniem tego pakietu . Decyzje podjęto po analizie opłacalności świadczenia tej usługi, a jej duży jednorazowy wzrost spowodowany jest faktem, że opłata ta nie była zmieniana na przestrzeni dwóch lat (umowy przewidywały podwyżkę przynajmniej raz w roku) i stąd w ocenie abonentów tak duży jej wzrost . Prezes UOK i K przeanalizował kalkulację dostarczoną przez UPC TK Sp. z o.o. , z której wynika , że przy cenie 2,20 zł za pakiet podstawowy operator ten ponosił stratę miesięczną na jednego abonenta w wysokości ..... zł , a po podwyżce tego abonamentu na 6 zł w dalszym ciągu ponosi stratę w wysokości ..... zł . W związku z tym , że prowadzona działalność w tym zakresie przez UPC TK Sp. z o.o. nie przynosi zysku trudno uznać , że operator ten stosuje nieuczciwe ceny , w tym ceny nadmiernie wygórowane do wartości świadczeń , których udziela . Żaden przedsiębiorca prowadzący działalność handlową nie może powadzić jej ze stratą i nie można mu czynić zarzutu , że stosuje nieuczciwe ceny – rażąco wygórowane , gdy nie pokrywają mu one nawet kosztów związanych z prowadzeniem tej działalności .

Dodatkowo biorąc pod uwagę wysokość cen stosowanych za ten sam rodzaj usług u innych operatorów telewizji kablowej (LTK- 6 zł , Telsat - 5,50 zł , Vectra - 5 zł) działających jako konkurenci UPC TK Sp. z o.o. opłata abonamentowa u tego operatora w wysokości 6 zł nie odbiega cenowo od opłat innych operatorów za ten sam rodzaj usługi .

Pozycja dominująca to , zgodnie z art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów taka pozycja przedsiębiorcy , która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku poprzez stworzenie możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów , kontrahentów i konsumentów . Posiadanie takiej pozycji stanowi warunek konieczny do postawienia takiemu przedsiębiorcy zarzutu naruszenia ustawy , o której mowa wyżej . Skoro zatem z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika , że UPC TK Sp.

z o.o. spotyka się z czynną konkurencją na rynkach swojego działania i istnieją substytuty towarów (programów telewizyjnych) o porównywalnych cenach i właściwościach , które może zastosować konsument rezygnując z usług tego operatora , trudno przypisać UPC TK Sp. z o.o. posiadanie na rynku pozycji dominującej , a co za tym idzie brak jest możliwości uruchomienia przepisów materialno – prawnych do stwierdzenia , że narusza on przepisy ustawy o ochronie (...) .

Prowadzone postępowanie antymonopolowe nie wykazało również , że stosowane przez tego operatora ceny za pakiet podstawowy w wysokości 6 zł zostały abonentom narzucone , skoro mieli oni z tym operatorem podpisane umowy , które przewidywały możliwość podwyżki , nie były to w szczególności ceny nadmiernie wygórowane , bo miały uzasadnienie i w analizie kosztowej i w porównaniu do konkurentów były na podobnym poziomie .

Z tych względów orzeczono jak w sentencji decyzji .

Od niniejszej decyzji służy stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego w terminie dwutygodniowym od daty otrzymania decyzji za pośrednictwem Prezesa UOK i K – Delegatura w Lublinie .

Otrzymuje :
UPC TK Sp. z o.o. Warszawa

Decyzja została podpisana przez Ewę Wiszniowską pełniącą obowiązek dyrektora Delegatury w Lublinie.